

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

[στ. 441–581:

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Εσύ, σε σένα λέγω, που μας σκύβεις το κεφάλι στη γης,
ομολογείς ή αρνείσαι πως δεν το 'χεις εσύ κάμη;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Και ομολογώ και διόλου δεν αρνούμαι πως δεν το 'καμα.
ΚΡ Εσύ μπορείς να παίρνεις τώρα τα πόδια σου απ' εδώ, όπου θέλεις,
λεύτερος απ' την κάθε πια υποψία.

Λέγ' εσύ τώρα, κι όχι πολλά λόγια μα σύντομα·
ήξερες το κήρυγμα που πρόσταζε μην κάμη αυτό κανένας;

ANT Το ήξερα, πώς να μη; Γνωστό ήταν σ' όλους.

ΚΡ Και τόλμησες λουπόν να παραβής αυτό το νόμο;

ANT Ναι, γιατί δεν ήταν ο Δίας, που μου τα 'χε αυτά κηρύξη,
ούτε η συγκάτοικη με τους θεούς του Κάτω κόσμου, η Δίκη,
αυτούς τους νόμους μες στους ανθρώπους όρισαν·
και μήτε πίστευα τόση δύναμη πως νάχουν τα δικά σου
κηρύγματα, ώστ' ενώ είσαι θνητός να μορής των θεών τους νόμους
τους άγραφτους κι ασάλευτους να βιάζης· [455]

γιατί όχι σήμερα και χτες, μα αιώνια

ζουν αυτοί, και κανείς δεν το γνωρίζει από πότε φανήκανε·

κι εγώ ποτέ δε θα μπορούσα να τρομάξω θέλημ'
ανθρώπου κανενός και δώσω στους θεούς δίκη,
παραβαίνοντάς τους· πως θα πεθάνω το 'ξερα· πώς όχι; [460]

και δίχως τα κηρύγματά σου εσένα· κι αν θα πεθάνω

πριν της ώρας μου, κέρδος εγώ το λέω αυτό,

γιατ' όποιος ζη μες σε τόση όση εγώ δυστυχία,

πώς να μην του είναι ο θάνατός του κέρδος ;

έτσι κι εγώ τίποτα δεν τον έχω τον πόνο [465]

του θανάτου αυτού· μα αν ήταν και το ανεχόμεν άταφος

να μείνη της μητέρας μου ο γιούς στο θάνατό του,

αυτό θα μου ήταν πόνος· γι' αυτά τ' άλλα καθόλου δεν πονώ·

κι αν τώρα εσύ για άμυαλη με περνάς γι' αυτά που κάνω,
ο άμυαλος ίσως γι' άμυαλη με παίρνει. [470]

ΧΟΡΟΣ

Δείχνει τ' ωμό το φυσικό της κόρης πως είναι από πατέρα

ωμό· δεν ξέρει να γέρνη μες στις δυστυχίες κεφάλι.

ΚΡ Μα ξέρε πως οι πιο σκληρές οι γνώμες

αυτές είναι που πιότερο και πέφτουν, κι όσο γερό το σίδερο

και να 'ναι όταν στην πύρα της φωτιάς σκληρύνη, [475]

τότε θα δης πώς σπάνει και ραγίζει·

και τ' άλογα τα πιο βαρβάτα, ξέρω, ένα μικρό χαλινάρι

τα σάζει· γιατί δεν πάει να μεγαλοφέρνη

όταν είναι κανείς δούλος των άλλων.

Κι αυτή ήξερε το θράσος της να δείξη και τότε [480]

που τους νόμους μας πατούσε,

και δεύτερο αυτό θράσος της, αφού έχει κάμη την πράξη

και να την καυχίεται και να γελά με το κατόρθωμά της.

Δεν είμαι εγώ, αυτή 'ναι τώρα ο άντρας,

αν ατιμώρητα έτσι την κρατήση την εξουσία αυτή· [485]

μ' ας πάη να 'ναι παιδί της αδερφής μου, ας πάη να 'ναι η πιο στενή

από αίμα συγγενής μου μες σ' όλους που τον ίδιο Εφέστιο Δία

λατρεύομε, [487]

μα αυτή και η αδερφή της δε θα γλυτώσουν

απ' τον πιο κακό το θάνατο· γιατί το ίδιο και κείνην

κατηγορώ, πως είχε μελετήση την ταφή του νεκρού. [490]

Φωνάξετέ την ευτύς εδώ· την είδα τώρα μέσα

πόκανε σαν τρελλή κι αλλοπαρμένη·

γιατ' η ψυχή εκείνων που σχεδιάζουν στα σκοτεινά μιαν

όχι καλή πράξη, προδίνεται συχνά και πριν την κάμουν·

μα όχι πιο λίγο εχτρεύομαι όταν ένας ζητά, σαν θα πιαστή [495]

στο κακό επάνω, με ωραία να το στολίξη έπειτα λόγια.

ANT Σκότωσέ με λουπόν, θες τίποτ' άλλο;

ΚΡ Εγώ; μα τίποτα· έχω αυτό, όλα τα 'χω.

ANT Τι αργείς λουπόν; γιατί καμιά δε βρίσκω στα λόγια σου

ευχαρίστηση, μήτε είθε να βρω ποτέ μου εγώ· [500]

το ίδιο και σένα ευχάριστες οι πράξεις μου δε σου είναι.

Αν και από πού θε να 'χα πιο μεγάλη δόξα

αποχτήση, παρά θάβοντας τον ίδιο μου αδερφό;

Θα ομολογούσαν κι όλοι αυτοί εδώ πως μ' επιδοκιμάζουν,

αν φόβος δεν τους έκλεινε τη γλώσσα· [505]

μα οι βασιλείες, εχτός από άλλα τόσα πόχουν να χαίρουνται αγαθά,

μπορούνε να λένε και να κάνουν ό,τι θέλουν.

ΚΡ Αυτό εσύ μόνη απ' όλους αυτούς βλέπεις.

ANT Βλέπουν κι αυτοί· μα εμπρός σου κλειούν τη γλώσσα.

ΚΡ Και δεν ντρέπεσαι εσύ χωριστή να 'χης γνώμη απ' αυτούς;

ANT Όχι, ντροπή δεν το 'χω να τιμώ αυτούς που είμαστε απ' το ίδιο σπλάχνο.

ΚΡ Και απ' το ίδιο σπλάγχο δεν ήταν και κείνος πόπεσε πολεμώντας
μπρος στον άλλο;

ΑΝΤ Απ' το ίδιο, από μια μάννα και πατέρα.

ΚΡ Πώς λοιπόν πρόσφες τιμές οπου είναι ασέβεια για κείνον;

ΑΝΤ Τέτοιο πράμα δε θα το μαρτυρήση ο πεθαμένος.

ΚΡ Αφού όμοια τον τιμάς με τον ανόσιο;

ΑΝΤ Σκοτώθηκε όχι σκλάβος, μα αδερφός του.

ΚΡ Κουρσεύοντας τη χώρα του, ενώ εκείνος υπερασπιζοντάς την.

ΑΝΤ Όμως ο Άδης ίσους για όλους ποθεί τους νόμους που έχει.

ΚΡ Μα όμοιος με τον καλό ο κακός δεν είναι για να 'χουν ίσο κλήρο.

ΑΝΤ Ποιος ξέρει αν έχουν αυτά τέραση εκεί κάτω.

ΚΡ Ποτέ μου εχθρός δε θενά γίνη φίλος ούτε κι αφού πεθάνη.

ΑΝΤ Εγώ δεν είμαι για να μοιράζωμαι έχθρες, αλλ' αγάπη. [523]

ΚΡ Σαν πας λοιπόν κάτω απ' τη γη, αφού πρέπει και καλά ν' αγαπάς,
αγάπα εκείνους που 'ναι εκεί κάτω· μα όσο εγώ θε να 'μαι στη ζωή,
γυναίκα δε θα εξουσιάση. [525]

ΧΟΡΟΣ

Αλλά να, στις πύλες μπρος η Ισμήνη
χύνοντας φιλάδερφο απ' τα μάτια δάκρυ,
ένα σύννεφο στα φρύδια της απάνω το αναμμένο
πρόσωπό της παραλλάζει
βρέχοντας τα ωραία τα μάγουλά της. [530]

ΚΡ Και συ, που στο παλάτι, σμουλωγμένη σαν οχιά
μου 'πινες κρυφά το αίμα, ουδ' ήξερα
πως θρέφω δυο κατάρες και των θρόνων μου αναποδογυρίστρες,
έλα εδώ πε μας, θενά ομολογήσης πως έλαβες και συ
στην ταφή μέρος, ή θα ορκιστής πως τίποτα δεν ξέρεις; [535]

ΙΣΜΗΝΗ

Ναι, το 'καμα, αν τ' ομολογή κι αυτή,
κι απάνω μου την ίδια ευθύνη παίρνω.

ΑΝΤ Μα αυτό δε θα σου το επιτρέψη η Δίκη, γιατί
ούτε συ το θέλησες, μα κι ούτε βοηθό μου εγώ σε πήρα.

ΙΣΜ Μα σ' αυτές σου τις φουρτούνες δεν ντρέπομαι [540]
να κάμω της συφοράς μαζί σου το ταξίδι.

ΑΝΤ Ποιοι κάμανε την πράξη, αυτό το ξέρουν ο Άδης κι οι κάτω εκεί·
και γώ δε στρέγω μια φίλη π' αγαπά με λόγια μόνο.

ΙΣΜ Μη μ' αρνηστής καν την τιμή, αδερφή μου, μαζί σου
ν' αποθάνω και ξοφλήσω το χρέος μου στο νεκρό. [545]

ΑΝΤ Δεν έχω ανάγκη να πεθάνης με μένα και μη θέλης δικά σου όσα
δεν άγγιξες να κάνης· φτάνει ο δικός μου ο θάνατος.

ΙΣΜ Μα ποια θα 'χη η ζωή μου χάρη, αν θα σε χάσω;

ΑΝΤ Τον Κρέοντα ρώτα, γιατί αυτού μονάχα την έγνοια έχεις.

ΙΣΜ Μα γιατί θέλεις έτσι να με πικραίνης, δίχως όφελός σου;

ΑΝΤ Με πόνο μου γελώ, αν γελώ με σένα.

ΙΣΜ Μα τουλάχιστο τώρα τι μπορούσα να σ' ωφελήσω;

ΑΝΤ Σωσ' τον εαυτό σου· δε σε ζηλεύω να γλυτώσης.

ΙΣΜ Όμει της άμοιρης, και να μη μεραστούμε την ίδια τύχη;

ΑΝΤ Γιατί διάλεξες εσύ να ζήσης, κι εγώ να πεθάνω.

ΙΣΜ Μα όχι και δίχως να σου πω τους λόγους που είχα.

ΑΝΤ Εσύ νόμιζες πως είχες δίκιο μ' αυτούς, κι εγώ με τους δικούς
μου. [557]

ΙΣΜ Κι όμως είναι το φταιξιμό μας ίσο.

ΑΝΤ Έγνοια σου, εσύ 'σαι ζωντανή, μα εμένα από καιρό η ψυχή μου
έχει πεθάνη, για να κάμη το χρέος της στους νεκρούς μας. [560]

ΚΡ Οι κόρες λέω αυτές, η μια των τώρα
μας φανερώνεται τρελή, και η άλλη αφού πρωτογεννήθηκε.

ΙΣΜ Γιατί μήτ' ο νους, βασιλιά, πόχει κανένα,
του μένει, αν του έρθουν συφορές, μα φεύγει.

ΚΡ Εσένα σου έφυγε, όταν διάλεξες να σμίξης με κακούς για κακές
πράξεις. [565]

ΙΣΜ Μόνη χωρίς αυτήν και πώς να ζήσω;

ΚΡ Αυτή — ούτε να τη λες, πια δεν υπάρχει.

ΙΣΜ Μα του γιου σου τη νύφη θα σκοτώσης;

ΚΡ Βρίσκονται κι άλλα για σπορά χωράφια.

ΙΣΜ Μα έτσι δεν τα 'χαν ταιριασμένα οι δυο τους.

ΚΡ Αποστρέφομαι εγώ κακές γυναίκες για τα παιδιά μου.

ΙΣΜ Αίμιον' αγαπημένε, τι προσβολή ο πατέρας σου σου κάνει.

ΚΡ Με παρασκάς και συ κι αυτός σου ο γάμος.

ΧΟ Αλήθεια θέλεις να του την στερήσης αυτήν του γιου σου;

ΚΡ Ο Άδης είν' εκείνος, που θα βάλη σ' αυτούς τους γάμους τέλος.

ΧΟ Ωστ' έχεις φαίνεται αποφασισμένο το θάνατό της.

ΚΡ Και με τη δική σας μαζί την ψήφο. Μα ας τελειώνωμε, έλα,
πάρτε τις, δούλοι, μέσα κι από τώρα πρέπει
δεμένες κι όχι απολυμένες να 'ναι αυτές οι γυναίκες·
γιατί μ' όλο το θράσος του κανείς, σα δη το Χάρο
να στέκεται κοντά, ζητά να φύγη.

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/tools/corpora/anthology/content.html?m=1&t=561 (08/02/2014)

(Τυπώνεται στο μονοτονικό, διατηρείται η ορθογραφία του πρωτοτύπου· προστίθεται στιχαρίθμηση και γίνονται μικρές επεμβάσεις στη δομή του στίχου.)